

Gita Gallé

raad van bestuur Prinses Máxima Centrum

ONDERNEMERSCHAP IN FINLAND

A portrait of Gita Gallé, a woman with short brown hair, wearing a grey blazer over a dark top, smiling. She is standing in a brightly lit hallway with colorful lights (blue, green, yellow) in the background.

*"Laten we ondernemerschap
omarmen."*

Overall staat de zorg onder druk, zo ook in Finland. Recent heeft daar een grote verandering van het zorgstelsel plaatsgevonden. Naast Covid en een serieuze staking van verpleegkundigen was dit de derde grote bedreiging voor het land. De geopolitiek buiten beschouwing gelaten. Deze reform heeft veel impact (gehad). Het stelsel is 'cold turkey' gereorganiseerd. De geldstromen zijn heringericht van lokaal naar regionaal niveau om de grote verschillen tussen gemeenten te beperken en zo een gelijkere toegang tot de zorg te organiseren. Hoewel de hervorming met goede intenties is ingevoerd, heeft het tegelijk meer ruimte gegeven aan de private sector. Wat de ongelijkheid qua toegankelijkheid in Finland heeft vergroot. Kortom, ook in Finland is het zoeken naar een optimaal systeem waarin de prikkels zo zijn ingericht dat ze maximaal de gelijke toegankelijkheid, betaalbaarheid en de kwaliteit borgen. Kortom, de heilige graal!

Wat ik in Finland bevestigd zag is het belang, of eigenlijk de noodzaak, van (privaat) ondernemerschap zoals dat bijvoorbeeld door Mehilanen wordt geboden. Zij leveren al meer dan 100 jaar sociale- en zorgdiensten en zijn verder 'in het gat' gesprongen dat de Finse hervorming veroorzaakte. Ze leveren zorg op meer dan 840 locaties, niet alleen in Finland maar ook in Zweden en Duitsland en investeren veel in digitalisering. Hier hebben ze een eigen platform (BeeHealthy) voor ontwikkeld en veel werkgevers maken van hun diensten gebruik door medewerkers via de Occupational Healthcare daarheen door te verwijzen. Mehilanen ziet de werkgevers als de drijvende kracht achter hun eigen innovatie.

We hebben ondernemerschap nodig

In Nederland neemt ondernemerschap in de zorg toe, in de afgelopen jaren ook in de eerste lijn. Door de problematiek rondom het vinden van een opvolger voor huisartsenpraktijken zijn veel ontwikkelingen zichtbaar. Je hebt inmiddels naast de 'gewone huisartsenpraktijk'; CoMed, Flexdokters, Buurtdokters, Arts en Zorg, en nog vele andere initiatieven voor het organiseren van 'schaal, digitaal en backoffice' van de huisartsenzorg. Het Nivel heeft er recent onderzoek naar gedaan. Het bleek nog niet zo eenvoudig om op basis van data iets te zeggen over deze nieuwe organisatievormen van huisartsenzorg. En ook niet of het nu 'goed of slecht' is voor de zorg.

Mijns inziens is het van grote waarde dat deze initiatieven er zijn! We hebben ondernemerschap nodig om verder te komen met innovatieve oplossingen voor de complexe vraagstukken in de zorg. Samenwerking met bedrijven en ondernemers helpt ons om sneller vooruit te komen. Er wordt nog weleens besmuikt over ondernemerschap gesproken. Waarbij de bekende voorbeelden worden genoemd rondom overmatig winst maken. Hoewel voor mij de waarde van ons collectieve zorgstelsel van groot belang is, hoort ondernemerschap erbij.

Ziekenhuizen als ondernemer

Voor de ziekenhuizen geldt dat zij een rol hebben als zorgverlener, als werkgever, en als ondernemer. Zo is het door de ziekenhuissector gepositioneerd bij de start van het nieuwe zorgstelsel in 2005. Met dat zorgverlenerschap zit het wel goed en ook de rol als werkgever pakken veel instellingen steeds beter en zelfs heel goed op, wat noodzakelijk is in een krappe arbeidsmarkt.

De rol van ondernemer is echter lastiger. Organisaties die minder binnen eigen huis in 'belangen hoeven te onderhandelen' zijn gemakkelijker in staat om met een heldere focus waarde toe te voegen. En daarmee processen te innoveren die de zorg beter maken. Dat is in de context van een instelling nu eenmaal ingewikkelder. Zie ook de recente column van Danka Stuijver over ziekenhuizen en focusklinieken die vechten om de krenten uit de patiëntenpap. Waarbij zij aangeeft dat het voor ziekenhuizen toch moeilijker is om naast de complexe zorg en de spoedzorg ook de laagcomplexe zorg op een kostenefficiënte en klantvriendelijke manier te organiseren. Inmiddels komen daar ook steeds meer mooie voorbeelden van ZBC's in ziekenhuizen bij.

Ondernemerschap en focus helpt ons vooruit. Ik heb inmiddels zelf een huisarts die is aangesloten bij het bedrijf (nb een coöperatie) van Flexdokters. Na een zurige afscheidsbrief van mijn eigen huisarts aan al zijn patiënten is de praktijk overgenomen door een zeer goed bereikbare, ogenschijnlijk alle tijd hebbende, en heel digitale huisarts. Ik vind het top!

Laten we ondernemerschap omarmen. Dat is nodig om vooruit te komen. En laten de 'systeempartijen' ervoor zorgen dat de prikkels en de regulering zó zijn ingeregeld, dat dat ondernemerschap de gelijkheid in de gezondheidszorg bevordert en waarde voor allen toevoegt. ◦